

บันทึกการตอบข้อหารือศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข
เรื่อง การประกอบกิจการผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภคน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติ

สถานีตำรวจภูธรกระทุ่มแบน ได้มีหนังสือที่ ตช ๐๐๒๒(สค).๙๗/๕๓๙๐ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๐ ถึงปลัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อขอหารือว่าการประกอบกิจการผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภคน้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติ ซึ่งเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ มีขอบเขตความหมายครอบคลุมถึงการประกอบกิจการผลิตน้ำกลั่นและน้ำบริโภคน้ำดื่มที่ผลิตจากเครื่องผลิตน้ำกลั่นหรือน้ำดื่มแบบอื่นที่นอกเหนือจากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติด้วยหรือไม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

ข้อเท็จจริง

ด้วยพนักงานอัยการ ได้มีหนังสือมายังสถานีตำรวจภูธรกระทุ่มแบนให้ดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมกรณีประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ข้อ ๓ (๑๕) ว่าการผลิตน้ำดื่ม น้ำกลั่น น้ำบริโภคน้ำดื่มจากเครื่องอัตโนมัติ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งการผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภคน้ำดื่ม ตามข้อกำหนดดังกล่าว เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ นั้น มีความหมายว่ากิจการทั้งสองนี้ต้องผลิตจากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติหรือไม่อย่างไร หรือการผลิตน้ำกลั่นและน้ำบริโภคน้ำดื่มที่บรรจุขวดเพื่อจำหน่ายจากเครื่องผลิตโดยทั่วไป ก็เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องควบคุมด้วย

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๓๒ เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่ประกาศตามมาตรา ๓๑ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดประเภทของกิจการตามมาตรา ๓๑ บางกิจการหรือทุกกิจการให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมภายในท้องถิ่นนั้น

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไปสำหรับผู้ดำเนินการตาม (๑) ปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลสภาพหรือสุขลักษณะของสถานที่ที่ใช้ดำเนินการและมาตรการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพ

มาตรา ๓๓ เมื่อพันกำหนดแก้ไขวันนับแต่วันที่ข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๑) ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดดำเนินการตามประเภทที่มีข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้เป็นกิจการที่ต้องมีการควบคุมตามมาตรา ๓๒ (๑) ในลักษณะที่เป็นการค้า เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดเงื่อนไข โดยเฉพาะให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติเพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของสาธารณสุขเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้โดยทั่วไปในข้อกำหนดของท้องถิ่นตามมาตรา ๓๒ (๒) ก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับกิจการประเภทเดียวและสำหรับสถานที่แห่งเดียว

^๑ ส่งพร้อมหนังสือ ที่ สธ ๐๙๔๕.๐๔/๓๔๑๗ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐

๒. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘
ประเภทที่ ๓ มาตรการที่เกี่ยวกับอาหาร เครื่องดื่ม น้ำดื่ม ยกเว้นในสถานที่จำหน่าย
อาหาร การเร่ขาย การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน
(๑๕) การผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค น้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติ

ข้อความเห็น

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข ได้ประสานงานกับผู้หรือทางโทรศัพท์เกี่ยวกับประเด็น
ข้อหารือ และค้นคว้ากฎหมายและแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่า ประกาศกระทรวง
สาธารณสุข เรื่อง มาตรการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้การประกอบกิจการ
ผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค น้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติ เป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ประเภทที่ ๓ (๑๕) และเมื่อพิจารณาจากคู่มือแนวทางการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว พบว่าได้กำหนดขอบเขตความหมายของ
การประกอบกิจการผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค น้ำดื่มจากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติ ไว้ว่าหมายถึง สถานที่
ที่ทำการผลิตน้ำกลั่นทุกชนิด รวมทั้งน้ำกลั่นเติมแบตเตอรี่ และสถานที่ที่ทำการผลิตน้ำดื่มหรือน้ำบริโภค
บรรจุขวด หรือบริการด้วยระบบท่อ เช่น ระบบน้ำประปาเพื่อบริโภค เป็นต้น รวมทั้งน้ำดื่มจากเครื่อง
จำหน่ายอัตโนมัติ เช่น ตู้น้ำดื่มหยอดเหรียญ เป็นต้น ยกเว้นในสถานที่จำหน่ายอาหาร การเร่ขาย
การขายในตลาด และการผลิตเพื่อบริโภคในครัวเรือน ทั้งนี้ โดยมีเจตนารมณ์ในการควบคุมความเสี่ยง
หรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงาน ผู้รับบริการ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม อาทิ สถานที่ตั้ง
ที่เหมาะสม การปนเปื้อนของฝุ่นละอองหรือเชื้อจุลินทรีย์ และเหตุรำคาญที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบ
กิจการดังกล่าว

ดังนั้น จากข้อหารือจึงเห็นว่าการประกอบกิจการผลิตน้ำกลั่น น้ำบริโภค น้ำดื่ม
จากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง มาตรการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ
พ.ศ. ๒๕๕๘ ประเภทที่ ๓ (๑๕) หมายความว่ารวมถึง การประกอบกิจการผลิตน้ำกลั่นและน้ำบริโภค
บรรจุขวดที่ผลิตจากเครื่องผลิตน้ำกลั่นหรือน้ำดื่มแบบอื่นที่นอกเหนือจากเครื่องจำหน่ายอัตโนมัติด้วย
แต่ทั้งนี้ ต้องปรากฏว่าราชการส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบกิจการนั้นตั้งอยู่ ได้ออกข้อกำหนดของ
ท้องถิ่น กำหนดให้การประกอบกิจการดังกล่าวเป็นกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ต้องถูกควบคุม
ในพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมการประกอบกิจการดังกล่าวตามมาตรา ๓๒
แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว ซึ่งจะมีผลให้ผู้ประกอบกิจการต้องได้รับใบอนุญาต
ประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข
พ.ศ. ๒๕๓๕ ก่อนเริ่มดำเนินการ

สมชาย ตูแก้ว

(นายสมชาย ตูแก้ว)

ผู้อำนวยการศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๐